

Stichting Delftse Natuurwacht

Jaarverslag 2019

Inhoud

1.	<i>Inleiding.....</i>	<i>3</i>
2.	<i>Contactadressen.....</i>	<i>4</i>
3.	<i>De stichting Delftse Natuurwacht.....</i>	<i>5</i>
4.	<i>Het stichtingsbestuur en de VVV.....</i>	<i>6</i>
5.	<i>Groep 8-10.....</i>	<i>8</i>
6.	<i>Groep 10 - 12.....</i>	<i>10</i>
7.	<i>Groep 12 - 15.....</i>	<i>12</i>
8.	<i>Groep 15-18.....</i>	<i>15</i>
9.	<i>Activiteiten en projecten.....</i>	<i>17</i>
10.	<i>Bliksum, website en PR-activiteiten.....</i>	<i>19</i>
11.	<i>De Natuurschuur.....</i>	<i>21</i>
12.	<i>Contacten met derden.....</i>	<i>22</i>

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Delftse Natuurwacht (DNW) over het jaar 2019.

In dit verslag leest u meer over de doelstellingen van onze stichting en de activiteiten die wij uitgevoerd hebben. De vele enthousiaste en creatieve vrijwilligers maken het mogelijk om elk jaar weer een grote groep jongeren kennis te laten maken met de natuur om ons heen. Onderzoeken tonen aan dat het buiten spelen, bewegen, samenwerken en leren van de natuur bijdraagt aan een gezonde levensstijl. Onze activiteiten zijn en blijven toegankelijk voor alle jongeren uit Delft en omstreken, ook voor wie het niet zo vanzelfsprekend is om met andere kinderen te spelen en de natuur te ontdekken.

Jaarlijks nemen honderden bezoekers deel aan diverse open activiteiten, waar wij vertegenwoordigd zijn, zoals Hortusdag, Wetenschapsdag, Bieslanddagen, Oogstfeest kinderboerderij Tanthof Slootjesdagen, Kerstballentocht en diverse activiteiten op locatie zoals Nederland schoon en het wilgenknoten. Daarnaast hebben we de Vogelwacht geholpen met het inrichten van de nieuwe zwaluwwand en het periodieke onderhoud van het Vogeleiland i.o.v. de Gemeente Delft.

Het jaarthema van 2019 was: INSECTEN.

Met dit project wil de Delftse Natuurwacht (DNW) kinderen laten nadenken over de rol van insecten in de natuur. Wereldwijd zijn er zorgen om de afname van de hoeveelheid insecten en de invloed hiervan op onze voedselvoorziening, de diversiteit in planten en vogels. Veel ecosystemen zijn afhankelijk van insecten.

Via het thema 'insecten' zijn wij niet alleen ingegaan op de verschillende rollen van de insecten, maar ook op de diversiteit, de leefwijze en de schoonheid van insecten. De kinderen hebben o.a. een bezoek gebracht aan de imkers en uitgebreide uitleg gekregen van een specialist van Knoppert Biological Systems over biologische bestrijding met insecten, maar ook de natuur een handje geholpen met een insectenhotel en het maken en verspreiden van zaadbommen voor bijen.

Er is gestart met het herzien van het huishoudelijk reglement welke in 2020 vastgesteld zal worden door de VVV.

De samenwerking met het IVN, de Papaver en de Vogelwacht is dit jaar verder gecontinueerd. De nieuwjaarsreceptie, kerstballentocht, heel Nederland schoon en knotdagen zijn gezamenlijk georganiseerd. Met de groep IVN-jeugdguides heeft de gezamenlijke werkgroep kinderexcursies verder vorm gekregen. En met de Vogelwacht zijn afspraken gemaakt voor verdere samenwerking in 2020.

Wij hopen dat u dit jaarverslag met plezier zult lezen. Ook in 2020 willen wij met u, de kinderen en alle mensen in hun en onze omgeving de natuur verder beleven en ontdekken! Wij kijken al uit naar het nieuwe thema: Over leven.

Tenslotte, laten we er samen voor zorgen dat Delft niet alleen blauw, maar ook groen blijft kleuren!

Het bestuur

Februari 2020

2. Contactadressen

2.1. Dagelijks Bestuur

Voorzitter

Matthieu Groenewegen
voorzitter@natuurwacht.nl

Secretaris

Robin Rense
secretaris@natuurwacht.nl

Penningmeester

Dick de Haas
penningmeester@natuurwacht.nl

2.2. Overige

Coördinator 8-10

Janneke Janssen-Jansen
Groep810@natuurwacht.nl

Coördinator 10-12

Thea Rengers
Groep1012@natuurwacht.nl

Coördinator 12-15

Elise van Kalmthout
Groep1215@natuurwacht.nl

Coördinator 15-18

Jeroen Verbaan
Groep1518@natuurwacht.nl

Eindredactie Bliksum en webmaster

Frank Samwel
frank@natuurwacht.nl

Internet

www.natuurwacht.nl

E-mail

vragen@natuurwacht.nl

Postadres

Stichting Delftse Natuurwacht
Linnaeuspad 3
2616 LT Delft

Ons gebouw

De Natuurschuur
Linnaeuspad 3
2616 LT Delft
015 - 214 4046

Beheer Natuurschuur

Henk Jan Rengers
015 - 261 7739

Bankrekening

NL91RABO0101710968

3. De stichting Delftse Natuurwacht

3.1. Algemeen

De Delftse Natuurwacht, in dit verslag verder aangeduid met DNW, heeft de stichting gekozen als rechtsvorm. De statuten zijn hiertoe opnieuw notarieel vastgelegd op 8 augustus 1994. DNW is een stichting met een Vergadering van Vrijwilligers (VJV). Nadere regels zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement, dat in 2008 volledig herschreven en opnieuw vastgesteld is.

DNW is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41145647.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het tot stand komen van een financieel jaarverslag en een algemeen jaarverslag en bespreekt deze jaarlijks in de VJV. Van alle vergaderingen binnen de DNW worden notulen gemaakt.

3.2. Doelstelling

DNW organiseert natuur- en milieuactiviteiten voor de jeugd. Door de jeugd op een speelse wijze met natuur en milieu bezig te laten zijn, werken we aan meer begrip en waardering voor alles wat groeit en bloeit in de natuur (ook in de stad!) en aan meer inzicht in de samenhang tussen mens en milieu.

3.3. Doelgroepen en historie

DNW is ontstaan op 10 juni 1958 als Delftse afdeling van de toenmalige landelijke stichting Natuur en Jeugd en werd toen de Jeugd-Natuurwacht genoemd.

Van 1958 tot 1983 bestond de doelgroep alleen uit 10- tot 12-jarigen. In 1983 werd de doelgroep uitgebreid met een groep voor 12- tot 15-jarigen (met ingang van september 1992 werd dat 12- tot 14-jarigen). In september 1987 werd de doelgroep uitgebreid met een groep voor 8- tot 10-jarigen. Momenteel kent DNW vier groepen: groep 8-10, groep 10-12, groep 12-15 en sinds 2017 groep 15-18. Voor iedere groep wordt eens per twee weken een activiteit georganiseerd. Alle activiteiten vinden plaats op zaterdag. Een DNW-jaar loopt parallel aan een schooljaar; in de zomervakantie zijn er geen activiteiten. De groepen 8-10 en 10-12 zijn actief op zaterdagmorgen van 10:00 tot 12:00 uur; de groepen 12-15 en 15-18 op zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur.

Om DNW voor alle kinderen gedurende hun gehele DNW-lidmaatschap (sommige leden zelfs van hun 8e t/m 18e jaar) boeiend te houden, wordt door de begeleiders regelmatig bekeken of er geen overlappings plaatsvinden in de activiteiten van de verschillende groepen. De activiteitenarchieven van de vier groepen zijn een bron van kennis en inspiratie bij het plannen van de activiteiten. De meeste activiteiten vinden plaats in of bij ons eigen clubhuis De Natuurschuur aan het Linnaeuspad in de Delftse Hout.

3.4. Contributie

De contributie voor de twee jongste groepen bedraagt € 55,00 per jaar en voor de twee oudste groepen € 65,00 per jaar. Voor kampen en bijzondere activiteiten, zoals een dagje uit, wordt altijd een extra bijdrage in rekening gebracht.

3.5. Vrienden

Op 1 januari 2010 heeft de Natuurwacht het Vriendenfonds opgericht. Vanaf €35,00 per jaar kunnen belangstellenden in onze Stichting Vriend worden. Hiermee hopen we de betrokkenheid van inwoners van Delft en omgeving te vergroten. Natuurlijk kan ons werk ook via een donatie worden ondersteund. Vrienden zijn voor alle open activiteiten uitgenodigd.

4. Het stichtingsbestuur en de VVV

4.1. Samenstelling van het Bestuur

Het stichtingsbestuur wordt gekozen door de Vergadering Van Vrijwilligers (VVV).

Het bestuur was op 31 december 2019 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Matthieu Groenewegen
Secretaris	Robin Rense
Penningmeester	Dick de Haas
Beleidsmedewerker	José Hekkens
Bestuurslid 8-10	Janneke Janssen-Jansen
Bestuurslid 10-12	Thea Rengers
Bestuurslid 12-15	Jeroen Verbaan
Bestuurslid 15-18	Jeroen Verbaan

Jaarlijks vinden er bestuurswisselingen plaats op 1 juli volgens een vastgesteld schema, zoals omschreven in het huishoudelijk reglement. Ook kunnen er bestuurswisselingen plaatsvinden om andere redenen. Per 1 juli 2019 is de voorzitter herkozen, deze was afredend volgens het schema. Ook de groepsvertegenwoordiger van groep 8-10 is herkozen. De penningmeester heeft in oktober 2019 aangegeven te gaan stoppen aan het eind van zijn termijn. De beoogde vervanger is inmiddels bekend en wordt tijdens de eerste VVV van 2020 voorgedragen. Zij zal per 1 juli 2020 in functie treden.

Het bestuur wordt verder bijgestaan door:

Frank Samwel	Verwerking van de e-mails die binnenkomen op het algemene mailadres en de ontwikkelingen en beheer van de website.
Caroline van Hoek	Ledenadministratie. (Vacant per 1-3-2020, kandidaten zijn bekend)
Lizette Mes	Archivering

4.2. Bestuursvergaderingen

Het DNW-bestuur kwam in 2019 negen keer bij elkaar, te weten op 28 januari, 19 februari, 25 maart, 6 mei, 13 juni, 15 juli, 5 september, 14 oktober en 25 november.

Hierbij werden zaken besproken zoals: VVV, jaarverslag, financiële jaarverslag inclusief (meerjaren)begroting, beheer en gebruik van de Natuurschuur, nieuws uit de groepen, Bliksum, aankopen, PR, huishoudelijk reglement, werving van begeleiders en kinderen, vrijwilligersuitje en contacten met andere organisaties.

4.3. Vrijwilligers

Ongeveer 40 vrijwilligers zijn het afgelopen jaar actief geweest binnen DNW. Elke groep heeft zijn eigen begeleiderteam. De laatste jaren komt het steeds vaker voor dat begeleiders assisteren bij andere groepen. Een goede ontwikkeling die de ervaring van de begeleiders ten goede komt en de organisatie sterker maakt.

Naast het organiseren van Natuur- en Milieuactiviteiten en onderhoud van clubhuis en omgeving, wordt er door onze vrijwilligers tijd en energie gestoken in het nog breder en sterker maken van onze organisatie.

4.4. Vergadering van Vrijwilligers

De vergaderingen van alle vrijwilligers vonden in 2019 plaats op 11 maart (jaarvergadering) en 3 oktober. Dit jaar was er een wisselende voorzitter van de VVV, bij aanvang van de vergadering werd deze vastgesteld. De dagvoorzitter werd bijgestaan door een nieuwe vaste secretaris Esmee Overtoom. Standaard worden tijdens de voorjaarsvergadering de jaarverslagen (algemeen en financieel) besproken en (nieuwe) bestuursleden gekozen. Verder worden tijdens beide vergaderingen altijd alle lopende zaken besproken, evenals de toekomstplannen.

4.5. Vrijwilligers en de toekomst van DNW

Vrijwilligers zijn voor de DNW een voorwaarde van voortbestaan. Gelukkig zijn er velen die zich enthousiast inzetten voor het realiseren van de doelstelling van de DNW. De vrijwilligers zetten zich naast het vaste zaterdagprogramma ook in bij de bemensing van onze stand op open dagen, de tentoonstellingsbalie bij De Papaver en activiteiten op locatie.

4.6. Veiligheid

We doen ons best om alle activiteiten zo veilig mogelijk te laten verlopen. We organiseren daartoe regelmatig voor onze begeleiders een EHBO- & veiligheidstraining.

Elk jaar worden de EHBO kisten gecontroleerd en worden de Veiligheidsinstructies geactualiseerd en aangevuld.

De Natuurwacht beschikt over een Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E).

4.7. AVG

Het beleid van de Delftse Natuurwacht (DNW) met betrekking tot de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is beschreven en gedeeld met de vrijwilligers. Dit document beschrijft de verschillende, voor de DNW, relevante onderwerpen waar onze leden, vrijwilligers, bestuursleden en vrienden mee te maken kunnen krijgen.

Naast de inhoudelijke aspecten is het van belang dat alle betrokkenen kennis hebben genomen van de AVG, zich bewust zijn van de AVG en hun verantwoordelijkheid hierin nemen.

De operationele uitwerking van het beleid is beschreven in ons Huishoudelijk reglement en het document Register verwerkingen persoonsgegevens.

4.8. VOG

Het bestuur heeft bepaald dat alle vrijwilligers een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) moeten kunnen overleggen. In 2018 heeft het bestuur hier voorbereidingen voor getroffen zodat alle vrijwilligers deze kosteloos kunnen aanvragen. In 2019 hebben alle vrijwilligers een VOG overlegd.

4.9. Recht van opstal Natuurschuur

In 1988 is de Natuurschuur aan het Linnaeuspad 3 gebouwd met hulp van de gemeente en dankzij een subsidie van de stichting 'Jongeren bouwen voor jongeren'. Vijfde deel van het gebouw is door de Delftse Natuurwacht gebouwd en in gebruik genomen. Eenzesde deel van het pand is door de Vogelwacht gebouwd en in gebruik genomen. Het gebouw is tot stand gekomen op kosten van beide partijen, waarbij elk het eigen deel heeft bekostigd.

De grond was en is eigendom van de gemeente Delft. De Natuurwacht is sinds de bouw economische eigenaar van het pand en heeft alle vaste lasten gedragen. Een deel van de kosten werden jaarlijks doorberekend aan de Vogelwacht.

De gemeente was sinds de bouw juridisch eigenaar en heeft na enkele jaren van overleg het juridisch eigendom, middels een recht van opstal, overgedragen aan de Natuurwacht. Op 26 februari 2018 werd de akte getekend door de secretaris en penningmeester voor deze overdracht en sindsdien is de Natuurwacht dus zowel economisch als juridisch eigenaar van de Natuurschuur. De Vogelwacht heeft haar gedeelte van het economisch eigendom van de Natuurschuur in 2017 overgedragen aan de Delftse Natuurwacht.

5. Groep 8-10

5.1. Algemeen

De kinderen van groep 8-10 variëren in leeftijd van (bijna) 8 tot en met 10 jaar oud. Het aantal deelnemende kinderen aan deze groep groeide van 13 in januari 2019 naar 16 kinderen in juli 2019.

In juli 2019, einde van het schooljaar, hebben 9 kinderen, met een Natuurwachtdiploma op zak, ons verlaten. Zes kinderen zijn doorgestroomd naar groep 10-12. De andere drie kinderen zijn verhuisd of zitten op zaterdag bij een andere club of vereniging. Inmiddels bleek eind december 2019 dat groep 8-10 weer 10 kinderen telt. We hebben ook zeer regelmatig kinderen als gast mogen verwelkomen.

5.2. Begeleiders

Dit jaar heeft een vast team van 10 enthousiaste vrijwilligers onze jonge Natuurwachters veel wetenswaardigheden over de natuur kunnen vertellen en laten beleven. Wij hebben afscheid genomen van een enthousiaste vrijwilliger en mochten een andere enthousiaste vrijwilliger én een enthousiaste stagiaire verwelkomen.

5.3. Activiteiten

In 2019 zijn in totaal 22 activiteiten georganiseerd. Deze activiteiten vinden eens per 14 dagen plaats op zaterdagochtend van 10:00 tot 12:00 uur. Meestal vinden deze activiteiten plaats in en rondom ons clubhuis "De Natuurschuur" en in de Delftse Hout.

De activiteiten worden doorgaans voorbereid door een begeleider, waarbij een andere begeleider als reserve paraat is. Een activiteit begint met een inleidend verhaal over het onderwerp, met een filmpje of een PowerPointpresentatie. Daarna gaan we naar buiten om rondom de Natuurschuur of in het Heempark de natuur te "bestuderen" en

te beleven, aansluitend op het onderwerp. Het zijn enthousiaste kinderen die al heel veel weten en veel willen leren! Daarnaast houden zij ook van "actie" en zetten zij zich volledig in bij speurtochten, spelletjes en knutselactiviteiten.

Heel speciaal was het groepsuitje naar Scheveningen-strand, op voorstel van een van de kinderen. Eerst met het OV naar Scheveningen en daarna door naar Sealife waar wij volop informatie kregen over het leven in zee. Later hebben we op het strand gevliegerd en schelpen gezocht ter voorbereiding op de volgende activiteit.

In 2019 hebben de begeleiders een aantal keren vergaderd, meestal aansluitend op de groepsactiviteiten. Tijdens deze vergaderingen zijn de groepsactiviteiten geëvalueerd en zijn de onderwerpen en de te verdelen taken voor de komende periode vastgesteld. Er is aandacht besteed aan het veilig begeleiden van deze groep vooral bij speurtochten buiten het natuurwachterrein, open activiteiten en het groepsuitje. Omdat bijna nooit alle begeleiders tegelijk aanwezig zijn, wordt ook veel informatie uitgewisseld via e-mail, WhatsApp en telefoon.

In 2019 hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden:

<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>
<i>12 januari</i>	<i>Sporen in de sneeuw? Ook aan blaadjes en zaden</i>
<i>26 januari</i>	<i>Insecten hoe zien ze eruit en wat doen ze?</i>
<i>9 februari</i>	<i>Leven op dood hout</i>
<i>23 februari</i>	<i>De "mol"</i>
<i>9 maart</i>	<i>Insectenogen</i>
<i>23 maart</i>	<i>Landelijke opschoondag</i>
<i>6 april</i>	<i>Zeep, parfum maken</i>
<i>20 april</i>	<i>Jonge dieren, stadsboerderij</i>
<i>4 mei</i>	<i>Metamorfose- speurtocht zoals vlinders</i>
<i>18 mei</i>	<i>Uitje, Sealife Scheveningen-strand</i>
<i>1 juni</i>	<i>Fossielen, schelpen etc.</i>
<i>15 juni</i>	<i>Vogels, speurtocht</i>
<i>29 juni</i>	<i>Planten langs de berm, droogpers en zaadbommen maken</i>
<i>13 juli</i>	<i>Fijne vakantie: experiment met allerlei fruit en veel spelletjes</i>
<i>7 september</i>	<i>De eerste activiteit na de vakantie "vakantie verhalen en kennismaken"</i>
<i>21 september</i>	<i>Clean up day (20-9):vandaag doen wij de "clean up" in de Delftse Hout</i>
<i>5 oktober</i>	<i>De "egel"</i>
<i>19 oktober</i>	<i>Herfstspeurtocht</i>
<i>2 november</i>	<i>Natuurwerkdag, druk aan de slag met het verbeteren van paden en snoeien van wilgen</i>
<i>16 november</i>	<i>Insecten helpen bij de kringloop in de natuur</i>
<i>30 november</i>	<i>Bomen</i>
<i>14 december</i>	<i>Licht</i>

6. Groep 10 - 12

6.1. Algemeen

Het opkomstpercentage in 2019 was goed, de kinderen waren erg gemotiveerd. Naast de doorstromers vanuit groep 8-10 zijn er ook weer nieuwe gezichten bijgekomen.

Het enthousiasme van de kinderen inspireerde de begeleiders bij het opzetten van een gevarieerd activiteitenprogramma. Er wordt op gelet zoveel mogelijk praktisch bezig te zijn en zo veel mogelijk facetten van natuur en milieu aan bod te laten komen.

De begeleiders van deze groep kwamen 5 keer bij elkaar om te vergaderen over o.a. de invulling en evaluatie van de activiteiten. De groepsvergaderingen vonden plaats op: 14 januari, 18 maart, 8 juli, 12 september en 18 november.

6.2. Begeleiders

Op 31 december 2019 bestond het team uit een groepscoördinator en 8 andere teamleden. In 2019 is een begeleider gestopt vanwege verhuizing. De groep wordt af en toe ondersteund door diverse andere vrijwilligers. Het aantal leden varieerde tussen de 12 en 17 kinderen.

6.3. Activiteiten

De activiteiten worden gehouden op zaterdagochtend; ze starten om 10:00 uur en eindigen om 12:00 uur. De activiteiten starten met een inleiding (themaverhaal), waarna de kinderen zelf aan de slag gaan. We streven ernaar zoveel mogelijk naar buiten te gaan. Gemiddeld waren er per activiteit zo'n 8-17 kinderen en 5-8 begeleiders aanwezig.

In 2019 werden de volgende activiteiten georganiseerd:

Datum	Activiteit
5 januari	Start jaarthema 'Insecten'.
19 januari	Ga je mee de boom in? Wilgen knotten!
2 februari	Op zoek naar poep en andere diersporen
16 februari	Wintergasten
2 maart	Bijna Lente! Op zoek naar voorjaarsverschijnselen en zijn de hommels al wakker?
16 maart	Over plaaginsecten en nuttige insecten
23 maart	Landelijke Opschoondag: we organiseren een actie in de Delftse Hout
30 maart	Metamorfose

13 april	Wat eten insecten?
27 april	Koningsdag! (Helaas) geen activiteit
11 mei	Insectenhotel maken.
25 mei	Over bloemetjes en bijtjes: hoe lokken bloemen insecten?
8 juni	Kunnen insecten zwemmen? IVN-slootjesdagen
22 juni	Dagje uit: Vlinders aan de Vliet en Jungle Jack
6 juli	Verrassingsspeurtocht!
14 september	Startactiviteit nieuw seizoen: Wie is wie? En wat is er veranderd?
21 september	Keep-it-clean Day! Zwerfafvalactie in de Delftse Hout.
28 september	Eten insecten ook vruchten en zaden?
12 oktober	Op vakantie naar het zuiden: Vogeltrek!
26 oktober	Herfstspeurtocht
2 november	Landelijke natuurwerkdag, met o.a. wilgen knotten
9 november	Nestkastjes schoonmaken
23 november	Hoe komen insecten de winter door?
7 december	Plastic recyclen
21 december	Kerstballentocht: traditionele kerstvakantie-speurtocht door de Delftse Hout

7. Groep 12 - 15

7.1. Algemeen

De groep Natuurwachters tussen 12 en 15 jaar bestaat uit gemiddeld 13 vaste enthousiaste leden, waarvan een aantal doorstromen vanuit de jongere leeftijdsgroep en oudere leden naar groep 15-18 jaar. Het is een gezellige groep pubers die leergierig naar natuur en milieu-onderwerpen zijn en ook graag zelf aan de slag gaan met allerlei leuke activiteiten. Onderzoekend kijken naar bijvoorbeeld de functie van insecten bij de glastuinbouw, de bevruchting van allerlei soorten bloemen en planten en de impact op biodiversiteit. Aan de slag met snoeien, het maken van een klein en groot insectenhotel, sportieve buitenspelen en op de creatieve en culinaire toer.

7.2. Begeleiders

In het jaar 2019 bestond het vaste begeleiderteam uit een groepscoördinator en 5 andere teamleden. Daarnaast nodigen we gasten uit die veel weten van een bepaald thema dat past bij onze leden en die het leuk vinden een middag met hen de verdieping op te zoeken of samen met ons de nieuwe activiteiten in de natuur te doen. We zoeken contacten in de buurt en helpen elkaar.

7.3. Activiteiten

De activiteiten van groep 12-15 worden gehouden op zaterdagmiddagen (om de week) van 13.00 uur tot 16.00 uur. In het activiteitenprogramma besteden we aandacht aan natuur (in de ruimste zin), het milieu, maar ook aan maatschappelijke thema's (klimaat, energie, evolutie, biodiversiteit e.d.). Daarbij gaan we zoveel mogelijk naar buiten, dit is in de vorm van een kamp, beheeractiviteiten in de Delftse Hout (dit jaar voor het eerst de zwaluwwand klaar gemaakt voor het volgende seizoen), en uitstapjes in de omgeving. In de winter hebben we vaker binnen activiteiten in de vorm van spellen, iets maken (b.v. een steen bewerken), koken e.d. Daarnaast voert groep 12-15 al jaren een deel van het beheer van het Vogeleiland uit. De jeugdleden denken zelf mee met onderwerpen die ze interessant vinden om te verkennen of te doen. Bijvoorbeeld een groot insectenhotel maken. We hebben hiervoor geen materiaal gekocht. Eerst hebben we materiaal wat niet meer gebruikt werd en dicht in de buurt was verzameld en daarna is gaandeweg het hotel tot stand gekomen met creativiteit en hulp van de jeugdleden.

Hieronder volgt een overzicht van onze activiteiten over het jaar 2019:

Datum	Activiteit
5 januari	Insecten!
19 januari	Snoeien op het Vogeleiland
2 februari	Bestuiving
16 februari	Snoeien op het Vogeleiland
2 maart	Beeldhouwen met speksteen in de Delftse hout
16 maart	Bezoek van Koppert Wat doen insecten in de glastuinbouw?
30 maart	Aan de slag op het terrein van een beeldhouwster
13 april	Insektenhotel bouwen
27 april	KONINGSdag!!!

11 mei	Insektenetende-vogel-excursie
24 mei	Kamp!!
8 juni	Naar de kas! Hoe worden de planten bevrucht?
22 juni	De imker en de bijen
6 juli	BBQ!!
14 september	Naar de appelboomgaard om o.a. biologische appels te plukken en insecten te ervaren.
28 september	Vleermuizen kijken... en vooral ook horen
12 oktober	Hooien op het Vogeleiland
26 oktober	Aan de slag met de zwaluwwand
9 november	Snoeien op het Vogeleiland
23 november	GROOT insektenhotel bouwen - Deel 1
7 december	GROOT insektenhotel bouwen - Deel 2
21 december	Kerstdiner

7.1. Beheer Vogeleiland

In 2019 zijn we vijf keer op het Vogeleiland aan het werk geweest om maaisel op te ruimen en te snoeien. Het beheer op het Vogeleiland vindt plaats in samenwerking met de gemeente Delft en de Vogelwacht. Daarbij houden we ons aan de ARBO-veiligheidsinstructies.

Tevens hebben we op het Vogeleiland als proef een zgn. slangenhoop gemaakt, om te onderzoeken of kleine ongevaarlijke slangen, die al elders voorkomen, op die manier ook op het Vogeleiland een schuilplaats kunnen vinden en daar misschien zelfs gaan nestelen.

De gesnoeide takken worden gebruikt om takkenrillen te maken, waar vogels, insecten en andere dieren in kunnen nestelen. Het gemaaide riet wordt op een grote berg verzameld, waar dit op den duur vergaat. De kinderen verzetten heel veel werk in de tijd van een activiteit.

7.2. Kamp

Ons jaarlijkse kamp was in mei. We zijn dit jaar naar het Scouting terrein in Baarn geweest. Hier hebben we diverse spellen gedaan, bijvoorbeeld Levend stratego o.b.v. insecten. Ook hebben we van oude meegebrachte fietsbanden en palen en touw van het terrein in teamverband katapulten gemaakt. Gelukkig was er ook weer een kampvuur. Een kamp kan niet zonder. Dit jaar was het maar de vraag of het kampvuur er mocht zijn i.v.m. de droogte in het bos. De leden die in september vanuit groep 10-12 zijn doorgestroomd, zijn ook meegegaan om alvast kennis te maken met onze groep.

8. Groep 15-18

8.1. Algemeen

De groep 15-18 bestaat uit 3 begeleiders en gemiddeld 15 zeer enthousiaste jongeren, die vaak al meerdere jaren lid zijn van de Delftse Natuurwacht.

In deze leeftijdsgroep verzorgen de jongeren zelf de activiteiten, waarbij ze leren hoe je het beste een presentatie kunt geven, maar ook wat er allemaal bij komt kijken om een leuke activiteit in elkaar te zetten, waarbij vooral een stukje planning en organisatie om de hoek komen kijken.

Voor deze leeftijdsgroep sluit dit goed aan bij hun schooltijd, omdat zij daar ook zaken als presentaties en planning nodig hebben.

8.2. Begeleiders

Het begeleiderteam van groep 15-18 bestaat uit 3 vrijwilligers: een coördinator en 2 mede-begeleiders.

De begeleiders van deze leeftijdsgroep zorgen er vooral voor dat de planning goed verloopt, helpen de jongeren met het maken van een leuke activiteit, en zorgen samen met de jongeren dat het gebouw weer netjes achterblijft na de activiteiten.

8.3. Activiteiten

De activiteiten van groep 15-18 vinden om de week op zaterdagmiddag van 13 tot 16 uur plaats. Er worden activiteiten op veel verschillende gebieden georganiseerd door de jongeren, waaronder snoeien op het Vogeleiland, insectenhôtels bouwen en bezoeken brengen aan botanische tuinen.

Tevens proberen we met deze groep de banden met andere organisaties in de buurt te versterken, door daar op bezoek te gaan, en onze activiteiten daar te doen. Een goed voorbeeld daarvan is het honingslingeren op het volkstuintencomplex "Vredelust", waar we hebben geholpen om honing uit de raten te slingeren en dat op een goede manier te zeven en in potjes te stoppen. Ook is de desbetreffende imker bij ons langs geweest, om uitleg te geven over het leven van bijen in het kader van ons jaarthema "insecten".

Het komt ook met enige regelmaat voor dat de jongeren en begeleiders elkaar uitnodigen om buiten de Natuurwachttijden extra activiteiten te doen. Zo zijn een aantal jongeren en een aantal begeleiders van deze groep twee weekenden aan het werk geweest in een bosrijke omgeving in Schoorl (Noord-Holland), om met een hele ploeg vrijwilligers onderhoud aan het bos te plegen. Dit blijkt een zeer populaire activiteit te zijn, want ook voor volgend jaar staat dit weer 2 keer op het programma.

Door al deze activiteiten krijgen de jongeren zowel met elkaar als met de begeleiders een sterke band, die vooral tot uitdrukking komt in het wederzijds respect naar elkaar, en in het vertrouwen wat alle leden in elkaar hebben. Als gevolg daarvan hebben we dan ook bij iemand thuis een barbecue gehouden, en is er ook een gezellige filmavond georganiseerd bij een ander thuis.

Hieronder volgt een overzicht van onze activiteiten over het jaar 2019:

<i>Datum</i>	<i>Activiteit</i>
12 januari	Snoeien op het Vogeleiland
26 januari	Insectenhotel bouwen
9 februari	Insecten eten
16 februari	Bomenweekend in Schoorl
23 februari	Bestuiving
9 maart	De biologie van muziek
23 maart	Landelijke opschoondag
6 april	Bijen
20 april	Zelf paaseieren maken
4 mei	Uilenkasten plaatsen
18 mei	Excursie met de Vogelwacht
1 juni	Bezoek botanische tuin Leiden / Vleesetende planten
15 juni	Kamp
29 juni	Insectenquiz
13 juli	Barbeque
7 september	Honingslingeren
21 september	Nachtvlinders
5 oktober	Huisdieren
19 oktober	Pompoenen uitsnijden, pompoensoep maken
2 november	Landelijke Natuurwerkdag
16 november	Evolutie en anatomie van insecten
30 november	Bezoek aan Naturalis
14 december	Bomenweekend in Schoorl
28 december	Kerstdiner

9. Activiteiten en projecten

9.1. Activiteiten in samenwerking met andere organisaties

Samenwerking met Ecokids Estelí

Sinds januari 2005 hebben we contact met een Ecokidsgroep in Estelí in Nicaragua. Dit contact is tot stand gekomen mede dankzij de samenwerking met de Stedenbandgroep Delft-Estelí. In het startjaar van dit project hebben we subsidie ontvangen van het Laaghangend Fruitfonds. De doelstelling is twee tot drie keer per seizoen informatie uit te wisselen over van tevoren afgesproken natuur- of milieuonderwerpen. Twee van onze vrijwilligers zorgen voor de onderlinge contacten.

Samenwerking met World Art Delft

Sinds 2008 is er contact met World Art Delft en maken we van elkaars expertise gebruik. In 2019 heeft er geen Natuurwachtactiviteit plaats gevonden bij WAD.

Samenwerking met Duurzaamheidscentrum De Papaver

Naast de vaste programma's van de eigen groepen werden, in samenwerking met De Papaver in 2019 weer een aantal activiteiten georganiseerd die ook voor kinderen (en ouders) van buiten DNW toegankelijk zijn. Diverse vrijwilligers van DNW assisteerden in 2019 bij de voorbereiding en uitvoering van deze activiteiten.

In 2019 bestond het gezamenlijke publieksprogramma van De Papaver en DNW uit de volgende activiteiten:

t/m 6 januari - Kerstballentocht

Jaarlijkse speurtocht door de Delftse Hout werd voor de 32e maal georganiseerd. Het thema was: 'Een microscopische ontdekkingsreis door de polder'. Deze tocht trok ruim 1500 deelnemers. Er werden ruim 800 formulieren opgehaald en ca. 370 antwoordformulieren ingeleverd. Er werden 6 prijsjes uitgereikt. De Kerstballentocht wordt medegefinancierd door een bijdrage uit de Ondernemersvereniging Delftse Hout en het project Naar Buiten! Project.

13 januari - Prijsuitreiking Kerstballentocht en Theatervoorstelling

De prijsuitreiking was op een zondagmiddag, tijdens een feestelijke middag met een gezins-theatervoorstellingen "Kolder in de polder", verzorgd door het Grasmannetje (Peet Vermeulen van Verba-Producties). De voorstelling werd zeer gewaardeerd door het aanwezige publiek.

Vanaf 21 december (t/m 5 januari 2020) - Kerstballentocht

De traditionele Kerstvakantie-speurtocht, mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de ondernemersvereniging Delftse Hout had dit maal het thema 'Kriebelbeestjes'. Het thema sloot (ook dit maal) aan bij de tentoonstelling in De Papaver.

Samenwerking met de Naar Buiten!-coalitie (Groen doet Goed).

De Delftse Natuurwacht is een van de 10 groene organisaties (met een groene locatie in/om Delft) van de Naar Buiten!-coalitie. Deze coalitie is ontstaan in het kader van het provincie brede programma Groen doet Goed, dat tot doel heeft om meer kinderen uit versteende buurten te stimuleren het buitengebied te bezoeken. De afspraken voor de organisatie van groene (kinder)activiteiten zijn vastgelegd in een prestatieverklaring. Deze is getekend op 18 september 2017. De Papaver ondertekende als vertegenwoordiger van alle groene partners. Om de samenwerking te versterken en het concrete programma verder te ontwikkelen wordt vanuit de gemeente Delft-Publiek Ondernemen hulp geboden. De provincie Zuid-Holland stelt maximaal €50.000,- beschikbaar, mits de partijen zelf cofinanciering inbrengen.

In 2019 heeft De Natuurwacht binnen dit kader meegewerkt aan de Winterspelen, met name:

t/m 6 januari - Kerstballentocht, (22 december 2018 t/m 6 januari 2019)

7 April - Duurzame Lentefair bij De Papaver: de Natuurwacht georganiseerde in het eigen clubhuis diverse activiteiten voor jong en oud deelnemen aan.

31 augustus - Oogstfeest kinderboerderij Tanthof. In de stand was o.a. aandacht voor poep en schedels van (boerderij)dieren.

Samenwerking met IVN Delft e.o.

IVN, Instituut Voor Natuureducatie en duurzaamheid, heeft eenzelfde doelstelling als de Delftse Natuurwacht: N&M-activiteiten organiseren om het publiek de natuur te laten ontdekken en waarderen en het milieubesef te vergroten. We verkennen hoe we met IVN Delft e.o. nog meer kunnen samenwerken. Die samenwerking is er al jaren wat betreft (thema)excursies en natuurwerkdagen.

In 2019 zijn twee publieksactiviteiten georganiseerd, veelal binnen het kader van landelijke themadagen:

8 juni – IVN-slootjesdagen, Natuurwacht organiseerde een open activiteit in de Delftse Hout.

24 augustus – Nacht van de Vleermuis, excursie in de Delftse Hout

11 oktober – Jeugdexcursie Vleermuizen, in Den Hoon en Delft-West

Daarnaast maakt het IVN gebruik van de Natuurschuur voor de opslag van enige natuureducatieve materialen (o.a. schepnetten).

In 2019 vonden de 'natuurwerkdagen' in het winterseizoen plaats op:

19 januari (wilgen knotten aan het Wilgenlaantje) en 2 november (Linnaeuspad en Heempark).

Daar waren naast eigen leden ook familie en introducees welkom. Deze activiteiten werden zeer gewaardeerd door de deelnemers.

Net als in voorgaande jaren werken we samen bij de reguliere jeugdexcursies op zondag.

In het kader hiervan zijn 4 activiteiten geweest: 10 februari Lente, 14 april Vogels kijken, 9 juni Slootjesdagen en 27 oktober Paddenstoelen.

9.2. Incidentele activiteiten

De Delftse Natuurwacht heeft in 2019 tweemaal een 'activiteit op locatie' verzorgd in en op verzoek van de Bibliotheek Den Hoon.

17 mei – Workshop Insecten.

9 oktober – Kinderboekenweek 'Reis mee', met aandacht voor zaadverspreiding en dieren-op-reis.

Andere incidentele activiteiten, waaraan diverse Natuurwacht-vrijwilligers meewerkten en waarbij het publiek kennis kon maken met de wonderlijke wereld van natuur en milieu, waren in 2019:

28 oktober – Wetenschapsdag in de Botanische Tuin. Samen met De Papaver presenteerden we in onze stand de onderwerpen: compost/kriebelbeestjes en gallen/tekenen met gal-inkt.

9.3. Projecten

Steeds vaker werkt DNW met projecten. In 2019 werkten we met het thema 'Insecten'. De diverse activiteiten binnen dit kader zijn en worden bekostigd uit ons reguliere budget en de stimuleringsubsidie.

9.4. Maatschappelijke Stages (MaS)

Met ingang van schooljaar 2014-2015 is de Maatschappelijk stage niet meer verplicht. In 2019 hebben twee stagiairs een maatschappelijke stage bij de Natuurwacht volbracht, met name bij groep 8-10. Eén bij groep 8-10 en één in het Kleine Beestjes Paradijs.

Schoon belonen

In 2019 was de Natuurwacht een van de Delftse maatschappelijke organisaties die mee deed aan het project 'Schoon Belonen'. Dat betekende o.a. acties organiseren om zwerfafval te verzamelen en het apart inzamelen en PMD-afval en kleine petflesjes. Dit project leverde enkele honderden euro's op voor de clubkas. De grote acties organiseerden we samen met De Papaver, o.a. in maart tijdens de week van Nederland Schoon en in september tijdens Keep-it-clean Day. Sinds 2018 gaat het uitbetalen van de acties gaat op basis van aantal deelnemers en gewerkte aantal uren. De kleine petflesjes worden gerecycled door Stichting Stunt.

10. Bliksum, website en PR-activiteiten

10.1. Algemeen

De “Bliksum” is het gezamenlijke clubblad van alle DNW-groepen. Alle leden, begeleiders en relaties krijgen de Bliksum toegezonden. Daarnaast wordt de Bliksum verzonden naar een aantal contactadressen voor de promotie van DNW.

De eigen website van de Delftse Natuurwacht is te vinden op www.natuurwacht.nl. Deze website wordt regelmatig vernieuwd met themaverhalen en andere fragmenten uit de Bliksum en met foto's en verslagen van de groepsactiviteiten.

Hiermee fungeert de website ook als “naslagwerk” voor de eigen leden en begeleiders. Tevens heeft het een PR-functie en geeft het algemene informatie over de Natuurwacht en haar vier leeftijdsgroepen.

10.2. Redactie Bliksum-Website

Op 31 december 2019 bestond de redactie uit vijf personen, namelijk per leeftijdsgroep een vertegenwoordiger en de eindredacteur en webmaster.

10.3. De Bliksum

De Bliksum wordt elke keer samengesteld rond een bepaald thema en bestaat uit een algemeen deel en een deel per groep met als vast onderdeel het programma voor de komende twee maanden.

De Bliksum wordt digitaal verzonden in de vorm van een e-mail met pdf. De Bliksum wordt in kleine oplage afgedrukt voor publicitaire redenen, bijvoorbeeld om uit te delen bij openbare activiteiten. Daarnaast wordt sinds september 2019 de gedrukte bliksum uitgedeeld aan de leden van de groepen 8-10 en 10-12.

De Bliksum kent een aantal vaste rubrieken:

- pagina's van groep 8-10
- pagina's van groep 10-12
- pagina's van groep 12-15
- pagina's van groep 15-18
- themaverhaal
- nieuws, o.a. over samenwerking met IVN
- strip Jasper & Jorien

De groepen bepalen zelf de inhoud van de eigen pagina's. Afwisselend zorgen de groepen voor het themaverhaal.

Studio Bajo verzorgt de strip. De eindredacteur voegt alle onderdelen bij elkaar. De ledenadministrateur verzorgt de verzending van de Bliksum.

In 2019 verschenen de volgende nummers:

Nr.	Periode	Thema
154	Januari/februari	Luchtkwaliteit
155	Maart/april	Insecten
156	Mei/juni	Wilde bijen
157	September/oktober	Egel
158	November/december	Plastic recycling

10.4. Website

Op de website zijn de volgende onderdelen te vinden:

- algemene informatie over Natuurwacht en haar vier groepen
- informatie in het kader van de ANBI
- themaverhalen (uit Bliksum), met links naar nog meer informatie
- agenda van groepsactiviteiten
- foto's en verslagen van (groeps)activiteiten
- strip (uit Bliksum)
- nieuwspagina en/of persbericht

De vertegenwoordigers van de groepen zorgen ervoor dat de agenda van activiteiten op de website komt en plaatsen er foto's van de activiteiten. Als er wijzigingen zijn in het activiteitenprogramma proberen we dat ook zo snel mogelijk op de webpagina kenbaar te maken.

Hieronder staan de aantallen bezoekers van de website.

Maand	Unieke bezoekers	Maand	Unieke bezoekers
januari	950	juli	720
februari	819	augustus	741
maart	939	september	928
april	856	oktober	953
mei	913	november	919
juni	968	december	758

Veel bezochte pagina's van de website zijn de foto-pagina, het overzicht met eerdere activiteiten en de themaverhalen. Gezien de aantallen bezoekers blijkt de website ook een natuureducatieve functie te vervullen buiten de eigen leden.

10.5. Persberichten

Bij de start van het seizoen en andere bijzondere activiteiten wordt er een persbericht uitgestuurd. Deze berichten worden ook op onze website geplaatst.

In 2019 verscheen wederom diverse malen een berichtje, soms met foto, in de regionale pers.

11. De Natuurschuur

11.1. Medegebruik

Er wordt naar gestreefd om het gebouw zo functioneel mogelijk te gebruiken.

Naast de vaste groepsactiviteiten wordt de Natuurwachtruimte ook regelmatig gebruikt voor cursussen en andere bijeenkomsten van de Vogelwacht en voor bijeenkomsten van andere "groene" organisaties. Regelmatig worden door De Papaver huurders naar de Natuurschuur doorverwezen, op momenten waarop De Papaver zelf geen ruimte (meer) beschikbaar heeft.

Daarnaast maakte 'Kinderopvang ZON!-Delftse Hout' tot juli 2019 gebruik van de Natuurwachtruimte.

11.2. Onderhoud

Elk jaar wordt tijdens de zomervakantie extra schoonmaak- en kluswerk uitgevoerd, voor zover mogelijk door de eigen vrijwilligers. In 2019 heeft de Natuurwacht geen groot onderhoud uitgevoerd of uit laten voeren.

11.3. Groen Dak en inrichting

Met de aanleg van het groene dak (in 2011) is ook het regenwater afvoersysteem aangepast. Medio 2012 is het afvoersysteem verder aangepast en is er een regenwaterzuil geplaatst. In 2013 is vanaf de regenwaterzuil een slang aangelegd naar de nok van het groene dak voor beregening van de dakbedekking in droge tijden. Al deze aanpassingen zijn m.b.v. educatieve projecten onder de aandacht van de Natuurwachters en het publiek gebracht.

De droge zomer van 2018 en 2019 hebben de kwaliteit van het groene dak geen goed gedaan. Door de droge zomers zal hier extra aandacht voor moeten komen. In 2020 gaat onderzocht worden of via een subsidieregeling financiële ondersteuning kan worden verkregen voor groot onderhoud.

12. Contacten met derden

12.1. Samenwerking met andere organisaties

Voor de voorbereiding en uitvoering van onze activiteiten zijn er contacten met o.a. IVN-Delft, Botanische Tuin TU Delft, stadstuinderij BuitenLeeft aan de Middelweg en Stadsboerderij BuytenDelft aan de Korftlaan, Hotel De Plataan.

Bovendien zijn er contacten met onze burens: Duurzaamheidscentrum De Papaver, Stadsboerderij BuytenDelft, Stichting Kindertuinen, Vogelwacht, de Wildopvang Delft (St Vogelasiel), Kleine Beestjes Paradijs, Imkervereniging Westland, Willem Feloord (van Ipse de Bruggen), het Stiltegoed, gemeente Delft-onderhoud Delftse Hout en volkstuintencomplex Vredelust. De oudste groep onderhoudt contacten met het Doopsgezind Broederschapshuis Dopersduin te Schoorl.

Met de Vogelwacht werken we samen in het Nestkastmonitoringsproject. (Zie de activiteiten van groep 10-12 in Hoofdstuk 6.)

Met IVN werken we o.a. samen in het Kleine Beestjes Paradijs (een educatieve tuin bij de Natuurschuur).

Daarnaast heeft er op initiatief van De Papaver een oriënterend gesprek plaatsgevonden met een aantal bestuursleden over samenwerkingen binnen een meerjarenvisie. Door interne ontwikkelingen binnen De Papaver is dit nu niet verder uitgewerkt.

12.2. Gemeente Delft

De DNW ontvangt een stimuleringssubsidie van de gemeente Delft. Het is van belang om de gemeente voortdurend op de hoogte te houden van onze resultaten, wensen en knelpunten. De resultaten worden duidelijk gemaakt in dit algemene jaarverslag en het financiële jaarverslag.

12.3. Ondernemersvereniging Delftse Hout

De Delftse Natuurwacht is lid van de Ondernemersvereniging Delftse Hout (www.ondernemersfondsdelft.nl/Delftse-hout-a13-15). Onze bestuursleden bezoeken 2x per jaar de bijeenkomsten. We kunnen plannen indienen (zoals de Kerstballentocht) en meestemmen op ingediende plannen, om zo mede te bepalen waar de financiën van het ondernemersfonds in onze wijk aan besteed worden. De 1e ALV vond plaats op 27 juni. De 2e ALV was 28 november.

In 2018 is een zakelijk online communicatieplatform van start gegaan met de naam Chainels. Hierop kunnen alle deelnemende ondernemers en organisatie berichten plaatsen om zo snel met elkaar informatie te delen.

12.4. Natuur- en Milieu Netwerk

In 2015 heeft dit platform een doorstart gekregen, dankzij DC De Papaver. Het streven is 1 of 2x per jaar met de Delftse N&M-organisaties om de tafel te gaan om samen op te trekken. Op 2 maart 2016 vond de laatste bijeenkomst plaats. In 2019 heeft geen bijeenkomst plaats gevonden.

12.5. Netwerk Delftse Hout

Met het opheffen van N&M centrum de Papaver kwam het Platform op losse schroeven te staan. Dankzij financiële ondersteuning van de ondernemersvereniging Delftse Hout heeft het echter een doorstart gemaakt en heet nu Netwerk Delftse Hout.

Op 5 juni werd de jaarlijkse schouw gehouden. Tijdens deze fietstocht werden zwakke plekken geïnventariseerd. Hieraan namen deel: gemeente, ondernemers, bewoners en vaste gebruikers van de Delftse Hout.

12.6. Delftse Uitdaging

De Natuurwacht is lid van de Delftse Uitdaging, een organisatie die maatschappelijk betrokken ondernemers in contact brengt met maatschappelijke organisaties. Een van de jaarlijkse activiteiten die zij mede organiseren is de Beursvloer. De Natuurwacht heeft al diverse jaren op rij mooie matches kunnen sluiten tijdens zo'n Beursvloer. In 2019 heeft de Natuurwacht niet deelgenomen aan de Beursvloer.